

Передплата

«РУСЛАНА» виносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1/70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 18 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Ще в справі Тернопільської гімназійної пригоди.

(+) Відома нещасна пригода в тернопільській рускій гімназії викликала широку розправу, до якої дала привід не лише сама нещасна пригода, подана спершу коротко в новинках, але ще більше відповіді і замітки професорів, з котрих один (Гандяк) підписав ся навіть повним іменем. І нічого дивного, що над сею справою розвела ся така широка розправа, бож тут ходить о нашу молодіж, на котру вся суспільність покладає надії народу, бо тут розходить ся о обдумані способи, як таким пригодам можна би раз на все запобігти, як взагалі уздоровити відносини, котрі не лише в тернопільській гімназії, але й по інших середних школах вдомашнили ся.

В оборонах професорів виринає жаль, що їх критикують більше як урядників, адвокатів і т. д. Колиб так було дійсно, то се булоб зовсім оправдано, бож професори є апостолами просвіти і науки, праведного житя, виховниками молодого покоління — сеї будуччини людскої суспільности. Тим то велика одвічальність спадає на професорів, тимто і труднійша їх, як інших ставів задача, тимто і більші має ся до них вимоги, але коли професор справді сповняє належно свою зада-

чу, оцінює се і поважає его і молодіж і суспільність.

Для того то професори, особливо молоді, як в тернопільській гімназії, повинні і над собою ще працювати і до тої трудної але й величної задачі основно і сумлінно підготовляти ся і образувати, дарма, що неоден з них має вже учительський патент. Хто прочитав печатані в «Ділі» оборони і заміти професорів, мусів добачити, недостачу педагогічного розуміння і такту, так у дописи «одного з професорів», як ми се в окремій статі виказали, як і в недавній замітці проф. Гандяка, що жартом закладав ся з учеником о 25 р.! Окрім того з оправдань їх виходить наглядно, що обовязку свого що до контролі домашнього поведеня учеників не сповнили, бож таке оправданє, що міщани не радо приймають учеників на «станції» і не радо бачать, як професори приходилиб на станції, або що звичайно не застали би учеників дома, не можна брати поважно.

Тернопільська руска гімназія єствує вже 8 літ, вже можна було поробити певні поміченя про тамошні відносини і обдумати способи заради. Розширено значно Руску Бурсу, де молодіж в значнім числі має догляд зепевнений, але чиж не можна і не належало подумати про заснованє Селяньської Бурси, в котрій ще значнійша часть молодіжи убожшої могла би найти приміщенє і до-

гляд? Правда, що й в такім случаю ще не всіх можна умістити по бурсах і інтернатах, але можна ще примінити інші способи, практиковані з певним успіхом по деяких школах середних, а іменно там, де домашній догляд є невідповідний, або неvistарчающий, не має належного значіння і впливу, як се іменно буває по таких міщанських або вдовичих станціях.

В деяких містах гімназійних потворили ся по мысли організаційного статуту т. зв. гімназійні депутати і себ то комітети при участі директора і професорів а також поважних людей з місцевої інтелігенції (урядників, адвокатів, лікарів і ин. горожан), котрі мають метою догляд над поведенєм позашкільним і домашним молодіжки шкільної.

Тернопіль має доволі рускої інтелігенції, котра не відказалаб своїє помочи для так важної справи і найшлиб ся поважні люди, котрі би вважали своїм патриотичним обовязком дбати про належне вихованє і поведенє рускої молодіжи.

Над тими способами уздоровленя відносин повинні зріло застановити ся дирекція і учительський збір з новим роком шкільним і взяти ся рішучо і з пожертвованєм до діла.

Само про себе розуміє ся, що головну задачу і велике послаництво в тім згляді має також катехит яко духовник

Лев Лотоцкий.

Тяжкі часи.

Чого я заходив до Сверликів, я й доси не знаю, справді не знаю. — Бо хтож там був? Старий Сверлик, хлоп високий та сухий, все було постогнує, ходячи по хаті, або сяде під печею й на студінь нарікає — се зимою. А в літі? Боженьку! Зайдеш було до них, хата пуста, двері на розтвір, мухи брелять наче бджоли — нікогісінького! Ось і метнеш ся, і вже найшов їх, обовчко в саді. — Старий поклав ся в траві під черешнею, звідкіля доспілі ягоди до себе рвуть, а стара ходить поволеньки доокіль, й вибирає ягідки, що їх горобці подеколи зверху опускали. — Ще заки ти зайшов тамки, доходив тебе старечий вереск обо їх Сверликів, що від часу до часу гукали до горобців збиточників. Та вони, наче не чуючи охриплих покликів, в верху таки здорово лушили ягідки. — Наближусь було до старих, а вони й зараз: Спасибі, що прийшли!.. Ось полізьте на

черешню та урвіть в коробку ягід, хай покушаємо, а ні, то сарана й зовсім обнесе!.. І я полізу було й нарву і їмо солодкі ягоди, гуторячи про всілячину. А старенькі вже були Сверлики, дуже старенькі! Йому перейшло було на 80 рік, а вона лиш трема роками була молодша від чоловіка, вже — й внуки газдували окремо...

В Сверликів була вже лиш хата, сад та огород, а й готівкою мали щось мабуть. Не бідували зовсім. Гуторячи, вони було заєдно нарікали на теперішні часи, на теперішних людей, на всілякі теперішні невдалі постанови, на молодіж, яка щораз гіршою стає, й не знає ні Бога ні старшого. Та сказавши правду, всю річ було веде стара, бо старий, як я вже сказав, лиш постогнував, потакуючи подеколи жінці. — Стара натомість як розговорить ся, то вже й сипле, наче горох точила на решеті. А майже за кожним словом, прибирало й старече єї лице иньший вид, начеб відчувала й душею все що сказала.

В очах було то замехтить якийсь дивненький огонь, то тонкі висохлі уста

викривлять ся, немов з якого важкого болю. Густо-часто й похитувала головою, начеб банувала за чимсь, що любе було, та проминувши не вернет ся вже ніколи...

От такі то були старі Сверлики, де я часто заходив. Їх хата була невеличка, зате огород добігав аж до двірського ліса, все в гору та в гору? Станеш було на краєчку, вже на горбі, то й бачиш ціле село, мов на долони, ба і всі тоті вузенькі селяньські нивки й тоті любі дубрівні сіножати з квасницями, грушами та білими плакучими березами. — Гарний ліс в округ, широко й далеко — се двірське майно, а тоті малесенькі хатки з всілякою тирхавиною, се хлопска «мізерія»! Дивний контраст! Та призадумавши ся над ним, дивним дивом загомонять біля тебе тужні пісні — думки, що з відтіля в косовицю лунають. Коломийки та коломийки, а все сумні, лиш сумні чогось!..

(Конець буде).

молодіжи, він повинен бути її ангелом-хоронителем, її повірником, її батьком. Катехит повинен бути душею учительського збору, котра би удержувала тісну зв'язь поміж поодинокими членами учительського тіла а zarazом посередником між збором а молодіжею. Наколи не зуміє собі здобути поваги серед учительського збору, поваги, любови і довіря серед молодіжи, тоді роля его скінчена і его сьвященнече сумління повинно ему дати відчуття, що місця треба уступити іншому, відповідному до такої задачі.

Не сумніваємо ся, що і шкільні власти звернуть бачну увагу на ті відносини і обдумають також способи за-ради.

Перед грозою революції.

З міст перекинула ся тепер в Росії революція на села. Оклик «землі і волі», що так голосно лунав підчас нарад державної думи, по її розв'язанню замінив ся на клич: «мечем і огнем». Мужики, або самі ділять між себе панські лятифундії і добуток, або палять двори і кресценцію. Супротив такої грози дуже розумне і справедливе становище заняла «Громадська Думка» і звертає ся з ось якою поважною, а zarazом енергічною осторогою до правительства:

«З сіл звідусюди йдуть грізні звістки. З України, з понадволзьських губерній, з Кавказу чуємо одне й те саме: селяни глухо хвилюють ся. Подекуди діло пішло навіть далі. Так, по де-яких селах камишинського повіту (саратівська губ.) селяни поділили між себе панську землю і справа скінчилась військовою езекуцією, з убитими й покаліченими. По других місцях, і це мало не скрізь так робить ся, панів палять: кожної ночі полум'я нищить усе, що стоїть йому на дорозі й нагадує, що починає коїти ся щось ще нечуване.

Очевидно, надходить страшна, грізна хвилина, яка повертає діло народнього визволення на таку стежку, якої ніхто бажати, ані проказувати не може. Поки була дума, поки народ покладав свої надії на те, що його оборонці добудуть йому землі і волі, він ждав, — терпеливо, спокійно ждав. Та от оборонці його вернули ся з порожніми руками, надія на думу зникла і, зневірившись, народ хапаєть ся першого способу, який раз-у-раз наготові у мас: розпочали ся надсильства, запалали пожежою села, гуляє вогонь, повертаючи в руїни здобутки людської праці. І так не в одному якомусь місці дієть ся, а всюди-всюди одно чуже, одно бачиш.

Події ці повинні стати грізною пересторогою, що гаяти ся більш не можна. Адже вогонь не розбірає, що й за віщо повертає на попіл та з димом пускає. Він однаково руйнує і здобутки з неглядних нив багатиря, і останню копу голоти, що заробила тяжкою працею собі на прожиток ту мизерию. Та й не самі тільки материяльні добра він руйнує і з димом пускає, а й надію на мирне, спокійне порішення великого питання про оброботу народніх мас. Він руйнує віру,

що не насильством, а невпинною працею здобуваєть ся той добробут і доля народу. І це найбільша небезпека. Як що цю віру зовсім зруйновано буде, ми ступимо на таку стежку, яка провадить до страшних, нечуваних, небажаних наслідків. Загальна ворожнеча й дика, неорганізована боротьба запанує тоді, і повернути на стежку розвитку стане тоді ще важче.

От через віщо гаятись не можна. Треба яко мога поспішати з правдивими реформами, — з тими, які знов підіймуть утрачену віру в народі й дадуть спромогу мирно працювати на оновлення державного життя. Поки що віру в думу ще не докраю у народа вбито, — треба з цього скористуватись і негайно скликати народніх заступників, які одні тільки й можуть заспокоїти розбурхане море народніх мас. Тількиж, щоб і вони могли це зробити, вони повинні мати в своїх руках не тільк власти, а таки справжню змогу працювати на користь народу й задовольнити його бажання, вволити його волю. Коли народ побачить, що праця його послів не йде на марне, а приносить справжні наслідки, він одкине ся надсильства, огню та інших таких засобів і знов мирно боротиметь ся за свій добробут і кращу долю.

Новинки.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Максима; римо-кат. Зефірини. — В понеділок: руско-кат. Теодозия пещ.; римо-кат. Пер. св. Христа. — Вівторок: руско-кат. *Успеніє Пр. Богор.*; римо-кат. Августина.

— **Кількох молодих авторів** руско-народного театру прислало нам заяву дотично повтореної нами статі за американською «Свободою», що они не писали відозви до американських Русинів, ані не згоджують ся з її змістом. Гаразд, тільки треба було післяти сю заяву не нам, а до америк. «Свободи», яко до жерела тої чудної статі, яку ми назвали «Фатомом». На рускій сцені під добу нема взагалі «старих акторів», бо се самі молоді люди, з яких жадев не переступив 35-ти літ, а коли автори згаданого американського «послання» називають вже таких «старими» в прирівнанню до себе, що ледви один рік побули на сцені — то хіба они вже дуже то молоденькі! Але тоді який хосен був би з них Америці і чим они можуть оправдати ті великі надії, які они самі покладають на себе? Щоби актор заслугував на своє ім'я, мусить бути бодай 10 літ на сцені, бо аж тоді він зможе свою скобіновану штуку, зложену з деклямації, міміки і психологічного настрою, злучити в артистичну цілість. Випадки скоршого розвою акторського таланту є дуже рідкі, а і тоді переважно односторонні. Також і що до моральної своєї сили автори «послання» видали собі лише сьвідомство, коли твердять, що вже по рокови «чудово заакліматизовують ся в гнилій сфері театру і дають засмоктувати ся болотови». Чиж такі мнюха згодні би були сповнити стократ важшу місію серед далеко небезпечайіших та труднійших американських відносин? А спитаємо еще, чи п. «молоді актори» думали, що тим лекше одержать американські «пособія» коли рідну інституцію обкинуть болотом? Але може якраз ім о се послідне тільки розходилося...

— **Українська народня школа.** В Києві відбували ся дорічні «учительські курси, на яких зібрані учителі з київського округу збирались також на наради над квестіями, доторкаючими їх заводу і стану. Курсові збори з дня 10. серпня були найважніці. Тоді прийнято устав товариства взаємної заповоги учителям теперішнім і колишнім київської губернії, коло

якого можуть згуртувати ся тепер учителі й з Київщини, як се зробило ся давно уже по інших губерніях. Принято резолюції, які виробили комісії (1. Комісія реформи нижчої народньої школи і правового становища учителя, 2. Комісія з приводу української школи). Резолюцію про народню школу і права учителя ухвалено в російській мові а другу резолюцію, про українську школу так і прийняли збори, на українській мові. Подаємо отсей провкт, який збори ухвалили що до української школи, після «Гром. Думки»: Історія української просвіти показує, що до кінця XVIII. віку Українці мали свою школу. Уся Вкраїна вкрита була школами нижчими й середніми, а в Києві була вища школа — академія. Всі ці школи содержував і оплачував сам народ своїми власними грішми, без заповоги від держави. Чужоземці, які були на Вкраїні, починаючи з XVII. віку, дуже хваляють велику освіченість і культурність тодішніх українців. Як дуже поширена була тоді освіта, показує те, що до зєднання України з Москвою було на Вкраїні не менше як 24 друкарні, а в московській державі тимчасом тільки одна. Та при кінці XVIII. віку петербурське правительство заборонило вкраїнські школи й завело московські; дїтий туди приводили силою з заповогою поліції. Просвіта страшно впадала. Наприклад, у іловині XVIII. віку на території Чернігівського полку було 134 школи, одна школа на 746 душ, а через 120 літ (кінець 70-х років) на тіжє території шкіль було тільки 68, одна школа на 6.730 душ. Чужомовна школа одрізняла інтелігенцію од народу. Народ остав ся блукати в темряві, а інтелігенція й до нашого часу живе чужинцем серед свого власного народу. Хоча тепер шкіль і більше, та всеж наука в їх чужомовна. Це суперечить всім основам раціональні педагогії. Без народньої мови не може бути народньої просвіти. Чужомовна наука одриває дитину од семі і через те вносить в народ духовне каліцтво. Яка біда од такої школи, давно вже показали краці російські педагоги і найкраще — Ушинський. Зважаючи на це все, а також і на те, що тридцятиміліонному українському народові повинні бути забезпечені його національні права і поперед усього його національна школа, ми, учасники педагогічних курсів у Києві, народні вчителі з усієї України та з інших губерній, постановили:

1. Початкова школа повинна бути розширена на шість років. Вся наука в її повинна відбувати ся рідною українською мовою. Тільки після того, як ця мова вже буде вивчена, можна в вищих клясах почати вчити державну мову, як один з предметів науки. 2. По учительських семінариях та вчительських інститутах уся наука повинна зараз же відбувати ся українською мовою. Для тих учителів, які вже тепер є по школах, треба, щоб прочитані були курси української мови, української історії й історії літератури. Всі учителі повинні знати мову того народа, якому вони дають просвіту. 3. По всіх інших середніх та вищих школах на Вкраїні наука також повинна бути українською мовою, але заводити ся не зразу, а поступовно; зараз же треба, щоб там учено української мови й літератури, історії та географії українського народу.

— **Жіноча учительська семінарія** приватна з руским викладним язиком буде відкрита під зарядом СС. Василянков в Яворові. Сего року буде відкрита I. кляса семінарії (Урядове затвержене послідусь в найближшій часі). Вииси кандидаток відбудуть ся дня 9 і 10 вересня н. ст. а відтак вступний іспит. Про услівя прийнятя, оплати ітп. можна засягнути відомости в Заряді монастиря СС. Василянков в Яворові. Витаємо з справдешною радостью сей новий розсадник науки і просвіти і бажаємо ему як найкрасшого процвітати та не сумніваємо ся, що руска суспільність піддержити щирі змагання СС. Василянков.

— **Огородничо-пчільнича вистава у Львові.** Вистава тревати буде від 28. вересня до 8. жовтня с. р. Заряд не падаєть ні трудів ні оштів, щоби вистава удала ся. В тій цілі по-

старався о участь всіх більших краєвих фірм. Численні інституції і приватні особи прирекли призначити для відзначаючихся виставців цінні почесні або грошові нагороди. Між іншими краєва шкільна рада призначила 400 К для відзначаючихся учителів. Речинець до надсилання зголошень на виставу минає з днем 10. вересня. Удїляє пояснень, приймає зголошення, листи і пересилки Т. Нігер у Львові, ул. св. Николая ч. 4. (секретар Товариства для огородництва і пчільництва у Львові).

— Дирекція приватної рускої женьської гімназії СС. Василянук у Львові, ул. Длугоша ч. 17. подає до відомости, що вписи до приготавляючої і першої гімназійної класи, які отвиряють ся з шк. р. 1906/7, відбудуть ся в днях 30. і 31. серпня і 1. вересня в годинах від 10—12. рано і 4—6. по полудни. До вписів можна зголошувати ся в Дирекції усно або письменно, причім треба предложити: 1) метрику хрещеня на доказ, що учениця І класи гімназійної скінчить до 31. грудня 1906. р. найменше літ 10, а приготавляючої 9, 2) свідоктво щеплення або перебутої віспи, 3) послїдне шкільне свідоктво, скоро дитина ходила до публичної школи, 4) письменну декларацію родичів, зглядно опікунів, що за науку в гімназії будуть зарядови монастиря СС. Василянук у Львові, при ул. Зиблікевича ч. 24 платити все точно з гори по 20 К місячно, а в приготавляючій класі по 5 К так само з гори місячно. Вписова такса виносить для І гімназійної класи 7 К 20 с, а для приготавляючої 3 К. Хто вже виповнив котре з повисших умовій при вступнім іспиті, що відбув ся перед ферьями, то потребує лиш доповнити, чого еще не достає. Нові вступні іспити до приготавляючої і І гімназійної класи відбудуть ся дня 3. вересня о 10. год. рано. Шкільний рік отвиряє ся дня 4. вересня о год. 8. рано торжественним богослуженєм, на котрім обовязані бути усі вписані учениці. *О. Спиридон Карсук.*

— Новий спосіб обманства — як пише американська «Свобода» — видумали американські дурисьвіти. Вивідують ся они у наших емігрантів, хто з їх родини в краю є хорий і не може найти відповідного ліку. Довідавшись о таких недужих пишуть до них, подаючи себе за перворядних лікарів, за знаменитости свїта, і увіряють, що мають на їх недугу успішний лік, але дуже дорогий, пр. 40 К або і більше. Щоби розпізнати слабість жадають від них людей, щоби прислаючи гроші, долучили відтинки нігтів, волосє хорого і т. п. Наші селяни, що звичайно вірять у знахорів та всяких дурисьвітів, посилають гроші і дістають за се пігулки, котрі очавидно нічо не помагають. Ті обманці з Америки жадають від хорого строгого мовчання і тому мало коли таке обманство виявляє ся.

— Російські жида а революция. Петербурский корреспондент Георг Клейнов ліберального, берлинського дневника «Vossische Ztg» оголосив ряд фейлетонів під заголовком: «Aus Russlands Noth und Hoffnung». Хотяй так сей дневник як і дописуватель певно є прихильні жидівській справі, то всеж таки виводи згаданої розпавки виходять на тяжке обжалованє против російському жидівству. Сам автор подає тільки оперті на жерелових студиях дати і факти про політичні стороництва в Росії. З сего зіставлення виходить, що зорганізованих російських соціялістів є щонайбільше 300.000 а в сїм числі самих жидів 250.000. Се значить, що російська революция є таки ідентичною з російским юдаїзмом. Без прирівняня найчисленнійшою з російських соціялістичних організацій є «Бунд», який складає ся тільки з самих жидів, а якого орган також під назвою «Бунд» виходить в Швайцарії і є керманічем політичних убийств в Росії. Про діяльність сего Бунду доносить Клейнов: Сей орган поучує нас про стая теперішнього революційного руху в Росії і оголошує листу членів політичної поліції, як і всіх, посуджуваних о шпигунство. Подає також членам стороництва фотографії особливо небезпечних противників. А нераз трафляло ся, що за кілька днів опісля ми чи-

тали в урядових телеграмах, що сей відфотографований впав жертвою убийчого замаху». Сей короткий цитат відслонює рубець заслони страшних таємниць революції. Одеский генерал Кавльбарс, який стоїть подалеки від політичних справ, провинив ся лише тим, що виголосив антижидівску промову. І ось являє ся у него знакома сирота по генералі, Тамара Принц з пекольною машиною в торбочці. Одинак надзвичайно приязне поведене Кавльбарса та его згадки про доброго знакомого, покійного дивізіонера Принца, здержали висланицю революціоністів від злочинного діла. Она відходить зі сльозами на очах, та за два дни навідує ся знов до дому генерала під якимсь марним претекстом. І сям разом тропуло єї сумління і відходить з нічим. Але за кілька днів втретє зголошує ся до генерала, а принята і сям разом дуже ввічливо, не оставила пекольної машини в покою генерала, а разом з его донькою хотїла віддалити ся. Тимчасом через неосторожність і зденервованє випускає тяжку торбинку, наступає частинна експлозия набою (бо курок безпечности, який відділює часть запальну від вибухової, не був відкручений) і ціла справа виходить на яву. Тамара втікає до готелю і там, не маючи иншого виходу, двома влучними вистрїлами відбравє собі житє. Не улягає сумнівони, що кроками сеї молодої дівчини кермувала рука жидів-соціялістів, примушувала єї вертати аж тричи до мешканя генерала і запоручала утечу і безкарність на випадок удачного замаху. Тільки могутний Бунд міг підняти ся такого завданя. «Сею дорогою прийшли до skutku — виводять антисоціялістичні берлинські часописи — всі дотеперішні убийства як Плевого, Бобрікова, вел. кн. Сергія, аж до замаху на Кавльбарса; є вни виключно ділом російського жидівства. В сїм стані річи можна зрозуміти, що роздратованє населєня по містах звертає ся против жидівства jako жерела скритоубийств і улчних заворушень».

— Закон про обезпеченє приватних урядників на старість стане правосильним мабуть ще сего року. Сему законуви підлягати будуть всі приватні урядники від 18. р. житя, котрих побори доходять бодай до 600 кор. річно. Після тих своїх річних поборів поділені будуть на класи і так: I. кл. 600 кор. до 900 кор., II. кл. 900 кор. до 1200 кор., III. кл. 1200 кор. до 1800 кор., IV. кл. 1800 кор. до 2400 кор., V. кл. 2400 кор. до 3000 кор., VI. кл. понад 3000 кор. Право до ренти набуває обезпечений по оплаченю 120 місячних вкладок, і коли по тім часі став би нездібним до служби, то дістає основну ренту, котра виносить в I. кл. 180 кор., в II. кл. 270 кор., в III. кл. 360 кор., в IV. кл. 540 кор., в V. кл. 720 кор., а в VI. кл. 900 кор. Колиж урядник служить дальше і, платить місячні вкладки, то пізнійше, як перестанє служити, признає ся єму ще додаткову ренту, котра за кождий дальший рік служби виносить в I. кл. 9 кор., в II. кл. 13-50 кор., в III. кл. 18 кор., в IV. кл. 27 кор., в V. кл. 36 кор., а в VI. кл. 45 кор.

— З Києва доносять про народний луганівський театр: В неділю, 12. серпня, в Луганівському народньому театрі відбудеть ся передостання, а в вівторок 15. серпня, остання вистава артистичного гуртка під зарядом Л. Свірговського. Виставляти меться в неділю: драма на 4 дії Тогобочного; «Борці за мрії» (Кайн і Авель) та жарт на 1 дію «По модньому», твір М. Старицького, а у вівторок вдруге за літо «Мазепа» — історична драма на 5 дій М. Старицького.

Артистичний гурток під зарядом Л. Свірговського, починаючи з весни і на протязі цілого літа, виставив у Луганівському театрі ось які деси українського драмтичного письменства: «Сто тисяч», «Батькову казку», «Суту» (двічі) — Ів. Тобілевича (Карпенка-Карого); «Лісову квітку» — Яновської, «На громадській роботі» та «Степовий гість» Б. Грінченка; «Крути, та не перекручуй», «Мазепу» (двічі), «По модньому» — Старицького; «Назара Стодолю» (Шевченка) і «Борці за мрії» Тогобочного. За останні два місяці в театр

збиралося чимало людей і гурток мав матеріальний успіх. Артистичний гурток складав ся переважно з учнів драматичної школи М. Лисенка. Майже увесь гурток гратиме знова в Луганівському театрі в осени і зимою, з 1 вересня виставляючи спектаклі по суботах та неділях, чергуючи ся з російським гуртком, але режисером гуртка буде вже М. М. Старицька, яка й керуватиме своїми учнями.

— Вісти з України. В Жмеринці мав відбутися учительський зїзд. Зібраних в школі учителів застановили жандарми показати дозволу губернатора на збори і їх програму. Дозволу учителі не мали, а програми уділити не хотіли — тож розїхали ся. — В сл. Михайлівці в Донщині вмер селянин з переляку, як у слободу увійшла поліція й козак. Другого дня його ховали. Народу зійшло ся зо три тисячі. Несучи тіло, співали революційні пісні. — В Одесі застрайкували робітники в робітнях «добровольного флота» через те, що арештовано їх товариша. — Великий мітинг робітників з шахти «Вїтка» в Юзівці два ескадрони драгунів почали розгоняти, а на стріли відповіли драгуни залпами. Багато вбито й поранено: поранено й кількох коний. Арештовано 48 душ. — В Полтаві сїно платять по 50 коп., за пуд, а овес по 90 коп. і по карбованцю за пуд. — В Полтаві на Кременчуцькій улиці в дворі Леща знайдено ящик, а в йому 19 револьверів і 325 патронів. — В Полтавщині, в маєтковій полтавського городського голови згоріло 1000 пудів соломи. Кажуть, що солому підпалено. — В маєтковій великого князя Костантина Костантиновича згоріла церква й стані. — В кременчуцькому повіті в маєтковій Н. Сулими згорів увесь хліб у скиртах. — В селі Федорівці, в маєтковій Козицова, згоріла величезна загорода; тридцять п'ятеро товару зовсім згоріли, а одинадцятєро дуже попекли ся. Це в Козицова вже третя пожежа за це літо. — На Волиці теж пожежі стають уже частіше. В новоград-волинському повіті цими днями в одного пана згоріло кілька скирт хліба. — В верхнедніпровському повіті почали палити панські економії. — Катеринославський генерал-губернатор каже, що в верхнедніпровському повіті серед селян дуже неспокійно: не слухають ся начальства, заорюють панську семлю, звїмають робітників з роботи в екоміях, становлять панам свої вимавання. — Києво-Подольська управа державних маєтків продає в ріжних селах кільканайцять парцель ліса за лучну суму коло 130.000 рубл. — В селі Єфимовці, ямпольського уїзду селяни застановили роботу і зажадали по рублеви для кождого робітника. По кілька годинних переговорах двір згодив ся на се і робота пішла дальше. — В Михайлівці, ямп. уїзду сьвященик з родиною перевернув ся з човном на дуже глубокому місці Дністра. Витягнуено всіх 9 осіб з води в непритомнім стані, однак всі они вратували ся.

— Дрібні вісти. У Волківцях під Львовом жінка господаря Мартинюка наварила отрійних грибів і з того померло єї двоє дітей, а она сама боре ся зі смертю. — Бережанська повітова рада оснувала цементові варштати в Бережанах, Кривім, Козлові і Козьовій, а незадовго має повстати таке заведенє в Нараві. — В Слуцку підрізав собі горло 115-літний старець Болдавешк. В шпитали заявив, що чув ся еще в силі довго жити, але страшно вже знудило ся єму житє. — Американські часописи нотують, що за минулу весну виїхало до Європи 200.000 американців, які оставили тут гроша коло чверть мільярда франків, отже майже все, що Америка витягне з Європи за своє збіжє, мясо і т. п. — Дня 11. с. м. о 4-ій годині по пол. вбив грім на пасовиску в Молодїї 12-літнього Юрія Молоча. — Утопив ся в гірським потоці Гумора на Буковині дня 18. с. м. 40-літний Йосиф Тішлер ловлячи пструги. Тішлер, вбогий зарібник полишив жінку і 6 дітей. — На кожду тисячку мешканців землі припадає 508 живучих в Азії, 262 в Європі, 111 в Африці, 32 в Америці, 5 в околицях підбігунових, а тільки

1 в Австралії. Азия містить більше чим половину мешканців глобу, а Европа четвертину. — Англійський пароплав «Квантінг» який дн. 15. с. м. опинився на висоті залу Тшуган, обрабувало 30 перебраних пасажирів. Рабівники втікли на човнах. Із залогі і пасажирів потерпіло рани двайпять осіб. В руки рабівників впало 6 тисяч тaelів. — Адам Лукасевич, поштовий офіціал в Ходорові втік, спроневіривши коло 24.000 корон в грошевих листах. За подане відомостей про можливість зловлення дефравданта визначено 1000 кор. нагороди.

Телеграмми

з дня 25. серпня 1906.

Берлин. Vossische Ztg. доносить на підставі доброго жерела, що на останній нараді міністрів виявилися в кабінеті такі різниці межі поглядами міністрів на теперішню ситуацію, що міністер рільництва рішився подати до дамисії. Сю саму вістку потверджують посередно «Берж Ведомості».

Москва. Відбулося тут віче робітників, яке ухвалило взяти участь в нових виборах до думи і поручити ведення виборчої акції заводним стоваришенням.

Петербург. Союз „17. жовтня“ видав відозву до виборців, в якій заявляє, що не розлив крові, але мирова борба законними способами може забезпечити край від упадку і запевнити побіду права, свободи і порядку. Тому Союз пригадує виборцям головні основи своєї програми.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Листи Володимира Шашкевича до Олександра Барвіньського у Львові.

Після упадку літературної часописи «Русалка» видаваної Володимиром Шашкевичем до половини цвітня 1866. переселив ся він до Деревні, до свого вуй о. Крушинського. До него звернула ся львівська академічна Громада, котрої головою був після зречення Андрія Січинського Ол. Барвіньський, з просябою, щоби він також своїми творами запоміг задуманому громадою «Альманахові». На се дає Шашкевич відповідь отсим листом, котрий подаємо вірно з первописи збереженої в архіві Барвіньських.

Деревля 3. Грудня (21. Листопада) 1886.

Вельми Шановний Пане!

Здорові були Панове Громадо! Приймаю мою подяку, що пошанували й мене Вашим завозваннем; я не занехаю докинути де що до Вашого «Альманаха» — діло се гарне, даюче обяву життя нашого, відь котрого ніхто не повинен відтягатися. Одлю тільки Панове громада: Називаймо діла наші не по чужиницьки а по нашому, тогді вони ще більше пристануть до кожного серця. Ище першого року нашої академічної життя (recte моєї) урадила громада видати також такий Альманах і тогді порішила вона назвати его «Китицєю» назва гарна, народня поетична, відповідна складаням зь красної літератури. Задержуючи ту назву ми-бь зкористали двояко, разь що книжка наша мала-бь народню назву якь то буває на Україні н. пр. «Сніп», «Ластівка», «Хата» и т. д. у насъ «Вінокъ» — а друге, що показали бьсьмо кацапамъ, що у насъ є постійність и що ми те що разь знамірно доведемъ до кінця хочь бы и пізно. — Тільки ш. Громаді.

Вамъ же Добродію, вь одвіть на Ваше письмо заявляю що до Альманаха я хочу вистачити Повість историчну зь 17 століття т. є зь часівъ воєнь козацькихъ. Повість буде цікава тільки потреба мені помагача у Львові, щоби мені поглядав за деякими датами — вь бібліотеці, чи то Оссолинських, чи вь університетській, колибь хто зь Громади на те згодивсь, я бувь би єму дуже вдячний. Верніволі критику пришло, но вона до половини надрукована уже вь «Голосі Народ-

німъ». Зь «Було та загуло» частину задержавъ Поремба — одберіть її якимъ діломъ, бо то щось ино аркушъ, а я рещту пришло. Поезій Верніволі не маю — моїхъ дожидайте тежъ. Силу любови мушу більше упередь виробити, бо вона вь дуже короткімъ часі написана. Напишіть мені коли «Альманахъ» має вийти, бо я до повісті маю що ино шкицу, я гадаю що перед великоднемъ годі буде его надруковати. Поміщайте тільки путне а зайвину викидайте. ми не можемъ такъ якъ кацапи «Сонні відіня» друкувати — со наша література не на рікъ, не до весни — sapienti sat.

Вашъ Альманахъ тішить мене справді и скоро мені відповістьте на оде мое письмо, такъ я заочу рукави до праці. Напишіть мені, хто ще обцявъ Вамъ що прислати, що уже маєте — що у Васъ чувати більше, коли имматрикуляція? и т. д. за що буду Вамъ дуже вдячний. Міжъ тимъ прощайте и не забувайте щиро прихильного Вамъ

Волод Шашкевичъ.

Промінь

Одинокий незалежний становий орган українського учительства.

Виходить 2 рази в місяць в обемі 1—2 арк. друк.

Промінь містить:

Статі змісту суспільно-політичного і організаційного.
Статі про правно службові відносини учительства.
Причинки до інтерпретацій шкільних законів і розпоряджень.
Статі педагогічно-дидактичні.
Інші розвідки наукові.
Статі про шкільництво краєве і заграничне.

Оцінки шкільних підручників.
Огляд новин української літератури.
Статі принагідні.
Фейлетони визначивших українських поетів і белетристів, як також переклади з найліпших чужих авторів.
Весячину.

Промінь має на цілі зедвигнути духово все українське учительство без огляду на кордони і тому в своїх артикулах не лиш порушає справи, які обходять безпосередно австрійських учителів, а також містить багатий матеріал і з російської України, а від часу до часу з Америки.

Зміст «Проміня» є того рода, що надає ся до читаня не лиш учительству, а також і найширшим інтелігентним кругам.

Передплата вносить на рік: в Австро-Угорщині: 8 К; за кордоном: 4 карб., згл. 2 дол., або 16 франк.

Позір! Нові передплатники одержать за 4 К, згл. 2 карб., 1 дол., або 5 франк. не лиш всі числа до кінця сего року, а також — о скільки запас вистарчить — і всі досі появивші ся числа від початку сего року (1906).

Адреса редакції і адміністрації «Проміня»
Вашківці н. Ч. (Буковина — Австрія).

Одвічальний редактор: Іван Герасимович

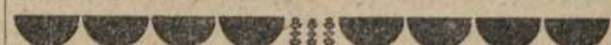
Автори і накладчики зволють у власнім інтересі пересилати свої видавництва до редакції «Проміня», де подасть ся совістну оцінку, або згадку.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. серпня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:05*
« Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
« Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
« Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
« Рави рускої	7:50, 4:50
« Станиславова	8:05
« Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
« Любіня вел.	11:50* (13/5—16/9 в неділі і свята)
« Яворова	8:18, 4:37
« Янова	1:15 (1/5—30/9), 8:45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. свята), 9:25* (13/5—9/9)
« Коломиї	10:05
« Ряшева	10:35
« Тухлі	3:45 (від 15/6 до 30/9)
« Брухович	7:07, 3:25, 5:30, 8:20* (всі від 6/5 23/9 щоденно і 1:45 (6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. свята)

На Підзамче.

« Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 8:35, 2:45, 6:35* 8:25 10:05*
« Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
« Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
« Яворова	6:55, 6:—*
« Янова	9:15 (1/5—30/9), 1:35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. свята), 3:14 18/5—9/9).
« Лавочного	7:30, 2:30, 6:25*.
« Самбора	8:55, 4:15, 10:51
« Станиславова	9:10*
« Белзця	10:45
« Ряшева	4:05
« Коломиї	3:30
« Рави рускої	7:25*, 11:35*
« Перемишля	10:05* (від 1/5 до 30/6) Хирова Ясла
« Стрия	11:10*
« Брухович	6:05, 2:28, 3:40, 6:26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12:40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. свята).

З Підзамча:

« Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друквані в черенками товстими; поїзди нічні в зазначені звязкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілєнь в міській бюрі ц. к. державних заліз. вь, пасаж Гавсмана ч. 9.

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіжжє і иншу обезпечєє від огневих шкід одинокє руске асєнраційне товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, ринок ч. 10. II п.

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 3 літ виплачено 6.474.534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають агенції по всіх містах і більших селах; „Дністер“ дає агенції шсьменним господарям де еще не роблять виші агенти „Дністра“ Агенти „Дністра“ заробили провизит 801.742 корон

„Дністер“ уділяє громадам позичку на 4 проц на закупно сиваков.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банк крайвий у Львові і в Чернівцях Галицька Каса ощадности, новітні каси ощадности і сиротинські каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєням членам; за р. 1905 припадає кождому члену 5 проц премії до звороту.

На житє обезпечєйте ся в Краківськєм Товаристві тільки через „Дністер“, провизит від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі обредійні цілі.

Фонди „Дністра“ вносять в кінцем р. 1905 суму 372.533 корон.

Стерєніть ся огню!

Дністер припоручим Прєсєв. Емисіонні ординарїяги!

Генеральне дахи чєре-ом (Львівсько!)